

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

389.375

Szerző:

Cím:

A hidvám

Forrás:

Magyar Szó

Byp.
(Hely)

1913 IV 30
(Idő)

(Köt. v. füz.)

Hely

Idő

"18/19"

Személy

A hidvám.

A hidvám akkor amikor behozták, demokratikus vívmány volt Magyarországon. Ez volt az az első közszolgáltatás, az első adó, mely a közteherviseléstől szűz nemesi vállakat érte. Nemes ember nem fizetett adót, annak a terhét teljesen áthárította a nem nemesekre, a jobbágyokra, azonban ha Pestről Budára ment őt is megállította a vámszedő, neki is le kellett szurni a két krajcárakat. Ezzel a ténnyel szemben két krajcár pénzérték jelentősége teljesen elenyészett és semmi sem volt annak a fontossága mellett hogy ez így történhetett.

Nem az volt a fontos, hogy az ezer holdas magnás, vagy nemes ur két krajcárt ad a közcélokra, hanem az, hogy egyáltalában ad valamit és hogy erre a nem önkéntes és nem is valami szívesen fogadott adózásra rákényszeríthető, mert különben nem engedi át a vámszedő a hidon. Volt is sirás akkoriban, sokan akadtak, akik a haza veszedelmét jósolták abból, hogy az ősi alkotmányon ilyen csorba esik, és a Lánchid kőoroszlánjai előtt nemesek és nem nemesek egyformák, mert egyikőjüknek sincsen átmenete-budai és pesti part között, ha csak le nem szúrja az obulust. Ezeknek a panaszoknak azonban már akkor semmi foganata sem volt: az idők szelleme nagyon is a privilegiumok ellen fordult, olyan idők jöttek, amikor komolyabb adófizetésre is rákényszerítették a szűzi nemesi vállakat, mint a lánchidi két krajcár és senkinek sem jutott eszébe az, hogy ezeket a két krajcárakat reklamálja.

Azóta változtak az idők és a lánchidi két krajcárakkal az történt, ami rendszerint mindennek sorsa, ami valaha a fejlődésben szereplő jutott ez a két krajcár, ami forradalmi előre törés

volt a jogok előhaladásának az útján, reakcionárius intézmény lett, a fejlődésnek ellensége. A Lánchid után más hidak is épültek a budai és a pesti part között és valamennyi hid hasonlított egyben a Lánchidhoz: az átmenetelért két krajcárt kellett fizetni. És ezzel egyidejűleg előtérbe lépett a két krajcárban az, ami eredetileg közjogi értéke mellett teljesen jelentéktelen és mellékes szempont volt: előtérbe lépett a két krajcárban a pénz.

Két krajcár, úgy-e bár olyan semmiség, amiről beszélni sem érdemes. És mégis ki hinné, hogy ennek a két krajcárnak szerepe és pedig nagyon sok szerepe van abban, hogy Buda fejlődése elmarad Pest mögött, hogy Buda és Pest között nem olyan élénk ritmusu a forgalom, mint Pest egyes részei között. Az igaz, hogy itt meg kell már említeni azt a hidvámot, ami több két krajcárnál; a kocsik vámját; azonban ez is csak kicsi összeg, egyszeri hallásnál ugyanis az ember nem is taksálná annyira, hogy ennek ilyen fontos dologra befolyása lehetne. Pedig még is van és a magyarázata ennek az, hogy a sok kicsi sokra megy. Itt a fővárosban annyi mindenféle aprólékos kiadás terheli az embert, hogy mindenki kénytelen számon tartani a krajcárakat is; mindenki kénytelen azokkal az elhullatott fillérekkel is foglalkozni, amelyeket egy krajcárónként és két krajcárónként szednek el az embertől. Nekiünk, akik a pesti oldalon lakunk s akik csak egyszer egy esztendőben megyünk Budára, nem pénz az a két krajcár, legfeljebb az a kellemetlen és azért káromkodunk, hogy sietős utunkban, nyárban, esőben, télen, hidegben, szélben, forróságban meg kell állhunk, ki kell gombolkoznunk, azért, hogy lefizessük a két krajcárt

Annak a budai embernek azonban a két krajcár több, mint boszuság, mint felesleges vexatura, több azért, mert nem csak néhanapján fizeti, hanem nagyon gyakran, mindennap és nem csak ő fizeti, hanem a cselédje, akit a csarnokba küld bevásárolni, a felesége, a gyermeke. Mindennap öt, hat, tíz és néha ennél is több két krajcár, már egészen csinos kis összegre rug föl, minden esetre annyira, hogy abból kitelnék, ha más nem, a család cipőszükséglete, tehát egy olyan tétel, ami elég fontos és elég sok, különösen a mai pénzsűkös világban.

A budaiaknak régi vágyuk és régi kívánságuk az, hogy töröljék el a hidvámokat. A kérdés azonban nem volt olyan egyszerű, mint amilyennek látszik. Ezeket a hidakat államköltségeken építették, a hidvám pedig arra szolgált, hogy a hidak építési költségeit fedezzék belőlük. Ha valamelyik hid már kifizette önmagát, fövédelme a többi hid adósságának törlesztésére szolgált. Az állam megtette volna szívesen azt, hogy eltörölje a hidvámot, azonban azt kívánta a fővárostól, hogy a hidpénz megszüntetéséért kárpotlást adjon neki.

A kérdés ezen húzódott-halasztódott addig, amíg ez a kormány erélyesen nem vette kezébe a dolgot. A kormány kezdeményezésére két hónappal ezelőtt utasították a főváros pénzügyibizottságát arra, hogy a hidvám eltörlése érdekében két hónap alatt tegyen javaslatot. Ez a javaslat mostanra elkészült. A pénzügyminiszterrel olyan megállapodásra jutott a főváros, hogy évi általánnyal fizet az államnak a hidvám eltörléséért. A jelenlegi nehéz pénzügyi helyzetben ez az egyetlen megoldás biztosítja azt, hogy a kérdés dűlőre juthasson.

son, mert ha egy összegben kellene az államnak a kárpótlást megfizetni, a főváros mai pénzügyi helyzetében ez egyértelmű volna a dolog újabb halogatásával.

Igy azonban annyi idő alatt, amennyi kell ahhoz, hogy az ügy a hivatalos forumokat megjárja, megszűnik a híd vám Pest és Buda között. A budaiak örülhetnek tehát, ha ugyan örömeiket nem keseríti meg a háziur azzal, hogy egyszerűen fölemeli a lakbért a híd vám kétszeresére, mondván, a lakónak már amúgy sem kell vámot fizetnie.